

צבאנו גורד
על הפרשה

פרשת שמיו

BROUGHT TO YOU BY **MYSHLIACH**
A DIVISION OF MERKOS L'INYONEI CHINUCH SUITE 302

"Caring for the well-being of
shluchim's children worldwide"

ש מ י נ י

ג) כיון שרש"י בא לפרש הטעם למה
"מתו בני אהרן", הי' לו להעתיק
בפירושו תיבת "וימותו", דעלה קאי
— ולא "ותצא אש"?

ד) ידוע הכלל, שכאשר רש"י מביא

קשה (נוסף על שאר הקושיות שבפנים):
א) ברש"י מפורש: לא מתו בניא אלא
כו', ולא מחמת ענין אחר. ואם כונת רש"י
רק להפתאומיות של המיתה הרי העיקר
חסר מן הספר.

ב) אין הכרח בפשוטו של מקרא שאין
המקדש סובל השכרות ובפרט — עד לה'
ענישו במיתה.

במשכיל לדוד כתב שקשה לי לרש"י
למה מתו דוקא ע"י אש, וע"ז תירץ "שהם
חטאו באש שבו הורו ההלכה כו'".

וצ"ע, שהרי לפי פשטות הכתובים, ש'
מתו על שהקריבו "אש זרה" כפשוטו,
מובן בפשטות מה שמתו ע"י אש.

גם מה שכתב שזה שרש"י מביא דעת
ר"י הוא לפי שעפ"ז מובן סמיכות פרשת
"יין ושכר גו'" למיתת בני אהרן, קשה
דא"כ הי' לו לרש"י להביא פי' ר"י בתחלת
הפרשה ההיא — כדרכו בכ"מ, ולומר "למה
נסמכה כו'".

ה) ואין לפרש (בדוחק) שכונת רש"י
לכל הכתוב, אלא שמעתיק התיבות שבי'
תחלת העונש, דא"כ הו"ל עכ"פ לרמוז
לכל הפסוק ב"וגו'" (כבד"ה שלאח"ז. ובי'
כ"מ).

ו) ועפ"ז מובן שאאל"פ שדיוקו של
רש"י הוא ממ"ש "וימותו גו'" — דלכאור'
רה מובן מעצמו מאחר שכבר נאמר "ותאכל'
אותם". כדוברי דוד כאן — כי [נוסף
שלפ"ז עדיין אינו מובן מנ"ל שלא מתו
אלא וכו'], א"כ ודאי שהי' לרש"י להעתיק
— "וימותו", או לרמוז עכ"פ ב"וגו'".

א. בפירושו עה"פ: "ותצא אש מ'
לפני ה' ותאכל אותם וגו'" — מעתיק
רש"י התיבות: "ותצא אש" — ומפ'
רש: "ר' אליעזר אומר לא מתו בני
אהרן אלא ע"י שהורו הלכה בפני
משה רבן. ר' ישמעאל אומר שתויי
יין נכנסו למקדש, תדע, שאחר מיתתן
הזהיר הנותרים שלא יכנסו שתויי יין
למקדש. משל למלך שהי' לו בן בית
וכו' כדאיתא בויקרא רבה".

וצריך להבין:

א) סיבת מיתתם של בני אהרן הרי
חפורשת היא — בפשוטו של מקרא
בכתוב (בפסוק שלפני זה): "ויקריבו
לפני ה' אש זרה אשר לא ציוה אותם.
(ולכן) ותצא אש גו' וימותו גו'" —
ואין צורך בפירוש כלל.

ב) אעפ"כ מבארה רש"י, אבל לא
כפשוטו של מקרא, כ"א ביאור שאין
לו כל שייכות, לכאורה, למשמעות
הכתובים?

(1) פרשתנו י, ב.

(2) בדפוס ראשון ליתא מכאן עד סוף
הדיבור, והד"ה שלאח"ז "בקרובי — בבחירי"
מסיים במשל למלך כו", אבל בשאר ה'
דפוסים הוא כבפנים.

(3) פי"ב, א.

(4) בגו"א כאן (בפי' הבי') כתב — שזה
ודאי שמתו מחמת שהקריבו אש זרה אלא
דקשה למה מתו מיתה פתאומית, וע"ז נח'
לקו ר"א ור"י. דלר"א הי' העונש פתאומי
על שהורו הלכה בפני רבם וע"ז באה
מיתה פתאומית כפי מידתם שקפצו ומיהרו
להשיב בפני רבם, ולר"י — כי אין המקדש
סובל השכרות שהוא היסך הקדושה, אבל

גם תוכנו של המשל — הרי אין די תחלת המשל שהביא.

וע"כ צ"ל, דהוספת רש"י בהעתקתו «משל למלך» שהי' לו בן בית" ה"ז פרט עיקרי בהסברת פירושו וצריך להבין: מה אינו מובן כ"א ע"י פרט המשל «למלך» שהי' לו בן בית".

ב. והביאור בכ"ז:

מכיון שפירושו של רש"י הוא על התיבות «ותצא אש», מובן שבהן ה" קושי שהכריחו לפרש שלא מתו בני אהרן אלא ע"י כו"ן:

אופן מיתתם של בני אהרן בכלל — מובן, שה"ז «מדה כנגד מדה» — העונש ד'ותצא אש וגו'" כנגד ה" חטא דהקרבת «אש זרה". אבל קשה: איך יתכן לומר בפשט"מ שבל' «ותצא אש» כאן יתאר הכתוב עונש הכי חמור, בעוד שב' פסוקים לפני' תיאר הכתוב באותה הלשון ממש — «ותצא אש» — שכר הכי גדול, השראת השכינה שניכרת ע"י שיצאה «האש מלפני ה'»¹⁰.

[וכמו שפרש"י¹¹: «שכל ז' ימי

ב' פירושים בענין אחד, ה"ז מפני שכ"א מהם אין בו ליישב המקרא לפי פשוטו בכל הפרטים, כי יש קושי (או קושיים) בא' מה שאין בהשני (אלא שהפירוש שמביאו לראשונה הוא הקרוב יותר לפשט"מ). וצריך ביאור: מה הן הקושיות שבפ"י הנ"ל ובמה עדיף הפ"י הראשון לגבי השני?

ה) כאמור כמה פעמים — באם רש"י בפירושו מביא דבר בשם אומרו (שלא כדרכו ברובא דרובא של פ"י רש"י) הרי"ז לתוספת הסברה בפירושו — וצריך להבין בנדו"ד, מה מלמדנו זה שר"א ור"י הם שפירשו כ"א את פירושו הנ"ל?

ו) פרש"י, כידוע, מדויק הוא ב" תכלית — וצריך ביאור — בהעתקתו מדברי המדרש «משל למלך שהי' לו בן בית וכו' כדאיתא בויק"ר» — דממ"נ, אם כוונתו רק לציין לאיזה מדרש הוא מתכוון, ועל הלומד לעיין בפנים המדרש, הו"ל לקצר ולומר (לכל היותר): «משל למלך וכו' כד' אי' בויק"ר»; ואם ברצונו להודיע

ד) ובפרט שבויק"ר שם (שממנו מביא רש"י «משל למלך כו"ן») נאמר הפ"י השני בשם ר' שמעון (אלא שלהלן בויק"ר (ספ"ב) מביאו בשם ר' ישמעאל), הרי עכצ"ל שלפירוש רש"י נוגע מה שדוקא ר' יש-מעאל אמר פ"י זה.

ה) ואף שבויק"ר (על אתר) לא נמצא משל אחר והי' דיו להעתיק רק «משל כו"ן» — י"ל (בדוחק) שהוצרך להעתיק גם תיבת «למלך» לפי שזהו סגנון הרגיל בכגון זה, כי אינו מתאים כ"כ לומר «משל וכו' (סתם)», אבל ודאי — שהי' לו בן בית" מיותר בציון להמשל.

התירוץ באמרו שבעל הפירוש הוא ר' אליעזר:

שבחים נעלים ונפלאים נאמרו על ר' אליעזר המתארים את גודל כחו וחכמתו בתורה — ובכ"ז אמר ר"א: "האומר דבר שלא שמע מפי רבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל". שמוזה מובן במכש"כ וק"ו חומר הענין כ(אשר לא לבד ש"אומר דבר שלא שמע מפי רבו" אלא) שאומרו בפני רבו. ועפ"ז מובן למה נענשו בני אהרן בעונש חמור כ"כ.

ג. אמנם עדיין אין פירוש זה מיושב לגמרי, כי קשה לאידך גיסא: מכיון שבהקרבת הקטרת הורו הלכה בפני רבן, וגרמו לשכינה שתסתלק כנ"ל, איך יתכן שע"ז "תצא אש" (מעין) השראת השכינה כנ"ל?

ומשום קושי זה מביא רש"י פירוש שני: "שתויי יין נכנסו למקדש", ש" לפי"ז מיירי באזהרה שלא נצטוו עלי עדיין, וא"כ הרי הקרבת הקטרת הייתה בשלימות, בלי עבירה על ציווי ה' — ומובן מה שע"י הקרבה זו "ותצא אש" — (מעין) השראת השכינה כנ"ל.

וזהו שרש"י ממשיך בפירושו ואו-

14) ראה פד"א (פ"ב): יכול אתה לומר דברי תורה יותר ממה שקבלו בסיני, וב" שהש"ר (עה"פ לריח שמניך טובים — א, ג): האבן הזאת (שישב עלי ר"א) דומה להר סיני, וזה (ר"א) שישב עלי דומה לארון הברית, ובאבות (פ"ב מ"ט): בור סוד שאינו מאבד טפה, ועוד.

15) ברכות כז, ב. וראה יומא סו, ב. סוכה כז, ב.

המילואים . . לא שרתה בו (במשכן) שכינה והיו ישראל נכלמים . . אמר להם (משה) . . אהרן אחי כדאי . . שע"י קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכס כו" — "ותצא אש וגו'", ואז "וירא כל העם וירנו ויפלו על פני" הם".

וזהו שהכריחו לרש"י לפרש שגם "ותצא אש" האמור במיתת בני אהרן הוא ענין של (מעין) השראת השכינה, גילוי של קדושה: כשם שע"י עבודת אהרן בא הגילוי ד"ותצא אש גו' על המזבח". כמו"כ ע"י עבודת הקטרת של בני אהרן בא הגילוי ד"ותצא אש" — אלא משום שהי' חסרון (לפי ערכם ומעלתם) באופן הנהגתם בעבודתו, לכן: "ותאכל אותם וימותו גו'", אבל העבודה כשלעצמה היתה עבודה קדושה.

וזהו שכתב רש"י: "לא מתו בני אהרן (ע"י העבודה) אלא ע"י שהורו הלכה (זו דהקרבת האש) בפני משה רבן". ואין זה סותר למש"נ "אש זרה אשר לא צויה אותם", כי אד"ר רבה, מלשון זו משמע שהקרבתם הייתה אש זרה (רק מפני ש) "לא צויה אותם" (את בני אהרן) — כ"א הם ציוו זה לעצמם: אבל עצם הענין לא הי' היפך הציווי. ומ"מ נקי "אש זרה" על דרך מש"נ" קטורת זרה — זרות לו.

אך קשה קצת לומר שבשביל זה יגיע עונש חמור כ"כ — ומרמז רש"י

12) ראה בספורנו ולבוש האורה כאן, דאל"כ "אותם" מיותר.

13) תצוה ל, ט. וכפרש"י.

ומינה בן בית אחר תחתיו, ואין אנ יודעים מפני מה הרג את הראשון אלא ממה שמצוה את השני ואמו לא תכנס בפתח חנויות אנו יודעין שמתוך כך הרג הראשון.

מדברי המדרש מובן דעם היות ש הראשון לא נצטווה ע"ז, מ"מ להיות "בן בית" של מלך ה" צריך להבי מטצמו, גם בלי אזהרה מפורשת, ש דבר זה הוא היפך רצונו של המלך ולזה מרמו רש"י כאן בהעתיק התחלת דברי המדרש — "משל למלך שהי' לו בן בית", כי בזה מתורצה הקושיא למה נענשו בני אהרן על דבר שלא נצטוו עליו, כנ"ל — כי הם היו "בני ביתו" של הקב"ה (וכמ"ש "בקרובי אקדש" י) ומעצמם יודעים הנהגות ביתו גם כשלא נצטוו ע"ז בפירוש.

אמנם בכ"ז אין מיושב עדיין לגמרי לומר שבני אהרן יענשו במיתה חמור רה על דבר שלא נצטוו עליו — ולכן מוסיף רש"י שר' ישמעאל הוא שפי' כן.

דהנה אמרו חז"ל על ר' ישמעאל י: "כהנא (כי ר"י הי' כהן גדול) י" מסייע כהני" (פרש"י: "תמיד הוא עוזרו ומקיל להם"), ולשיטתו אזיל בנדר"ד: ניחא לי' לר"י ל"סייע כהני"

(17) פרשתנו י, ג, ולהעיר ממשפטים כד, יא: ויחזו גוי' (אלא שבדרגא זו היו ג"כ הזקנים).

(18) חולין מט, א.

(19) ראה לקו"ש ח"א ע' 107 ובהגמטן שם.

מר: "תדע שאחר מיתתן הזהיר הי גותרים שלא יכנסו שתויי יין למקדש": כוונתו בזה [לא רק לדייק דמזה ש באמצע הסיפור של העבודה דיום השמיני, מיד אחר מיתת בני אהרן, הפסיק הכתוב באזהרת "יין ושכר גוי" — משמע שסיבת עונשם יש בה מענין האזהרה — אלא גם] לבאר את הי יתרון שבפי' זה (על הפי' הראשון), וכנ"ל, שלדעת ר"י לא עברו בני אהרן על ציווי הי' בהקרבתם, כי לא נצטוו עדיין ע"ז, ורק "אחר מיתתן הזהיר הנותרים כו".

ולא יוקשה מש"נ בהקדמה להעונש "אשר לא ציוה אותם", כי "אותם" מדגיש — משא"כ אחרים, וכיון ש פשוט שנדב ואביהו בניו הגדולים של אהרן נתחנכו ונמשחו ביחד עמו בודאי הם היווה קרובים במעלה אליו וכמ" ש"נ י: "עלה אל הי' אתה (משה) ואהרן נדב ואביהו ושבעים מזקני ישראל — עכצ"ל שבאותה שעה הי גרעון במעלתם — שהיו שתויי יין.

אמנם לפי פי' זה, הרי קשה: מדוע נענשו (ובפרט בעונש חמור כ"כ) הרי לא נצטוו ע"ז? ומתרץ רש"י: "משל למלך שהי' לו בן בית וכו' כדאי' בויק"ר".

וז"ל המדרש שם: "משל למלך שהי' לו בן בית נאמן י" מצאו עומד על פתח חנויות, והתיו את ראשו בשתיקה.

(16) משפטים כד, א.

(16*) בפשוטו של לשון — סתם "בן בית" הי' בן בית כזבני — ולכן לא העתיק רש"י תיבת "נאמן", ובויק"ר הרי גם בא לחלק בין ב"ב האי להב'.

Introduction

It's the first day of school. It's always a very exciting day. Right? You get to know your new teachers, have classes in a fresh, new classroom and sometimes you'll even meet new friends. How exciting!

All the boys of your class eagerly dash towards the classroom. They argue over their seats a little, and finally, after a few minutes, everyone is seated comfortably awaiting the arrival of the teacher. Your teacher enters. Everyone stands respectfully, till he reaches his place at the front of the classroom. The atmosphere in class is perfect.

Suddenly, the teacher yells, "Whose schoolbag is that lying on the floor; there in the back?!?"

"Uh... It's mine..." stutters a boy named Mendy.

"Leave the classroom immediately!", the teacher orders. All the boys look on with shock as Mendy gets up, on the verge of tears and exits the classroom.

The teacher spends the next ten minutes of class, telling the boys the rule he has in his class. Each boy must ensure that his bag is placed in his cubby and not left on the floor.

What would you think? Probably how Mendy was just misjudged. How was he supposed to know that rule? The teacher only told them the rule afterwards. Poor Mendy... You feel so much pity for him...

If you think about it, in this week's Parsha it seems like that very thing happened! Hashem punished Nadav and Avihu, without having warned them before!

Let's back up a bit, and talk about the story from the beginning.

Moshe commands the Yidden to donate gold, silver, copper and all other kinds of valuable stuff to build the Mishkon. Everyone runs around like crazy and brings everything they can for the Mishkon. You know, it's Hashem's house, so everyone wants to take part! They end up bringing so much stuff, that whoa, there's too much for the Mishkon! Everyone is excited!

Well, you see, just a couple of weeks earlier they sinned terribly with the חטא העגל. They were told that the Mishkon will serve as an atonement, so they eagerly await to see if Hashem will accept their efforts and dwell amongst them in the Mishkon.

“Hard hat zone”, a sign displays, “Enter at your own risk”. Yellow and black tape pasted everywhere. The construction of the Mishkan is fully underway. All the talented of the Jewish nation work hard, building, weaving and sewing. The Mishkon starts taking form.

After much work, and with the help of Hashem, a beautiful, majestic Mishkon stands. Everyone is so excited for the Avoda in the Mishkon to start, when the Shechina will come to rest in the Mishkon and the Yidden will finally be forgiven.

But, hold it... Not so quick! First we have the **שבעת ימי המילואים** the seven days when Moshe Rabbeinu single-handedly does the Avoda, in place of Aharon Hakohen and his sons. During these seven days, fire does not come down from Hashem. The people are distraught! All that work for naught!! Moshe Rabbeinu reassures them telling them that the Shechina will come down on the 8th day when Aharon Hakohen offers up the Korbonos.

That special day arrives. Everyone waits and watches holding their breath. The Korbonos lie on the Mishkon burning softly. But no... No fire comes down from Shomayim! Aharon is worried that he is not worthy enough to cause the Shechina to descend. After some Davening, finally, a fire comes down from Heaven and consumes the Korbonos and their fats.

“Yay!! We are finally forgiven” The joy is

incredible! People are dancing, laughing and wishing each other L'Chaim.

Then suddenly out of nowhere, boom! Another fire comes down from Hashem. But oh no!! This time, it does not shoot down towards the **מזבה**, rather towards Nadav and Avihu, who were busy bringing some sweet-smelling **קטורת** into the Mishkon. The two's insides are burned by the fire and their bodies lie in the Mishkon. Disastrous! Unbelievable! In the midst of all the joy, tragedy strikes!

But why?! What did they do wrong? Rashi addresses this question. He brings a couple of opinions, but we'll focus on one. Here's a quote from Rashi:

“Rebbi Yishmoel says, they entered the Mishkon while drunk from wine. A proof for this, since immediately after they died, Hashem commanded the Kohanim that they should never enter the Mishkon when drunk. We therefore see that the reason Nadav and Avihu died, was because they transgressed this law. This can be understood with the following **משל**:

Mashal

There was a certain king, who had a member of his household, whom he trusted very much. He once saw him standing by the entrance to some stores. He was unhappy and ordered that he be executed. He then appointed another

member of his household to hold his position. Immediately after that story, he told his ministers that they should never be found by the entrance of those specific stores. At that point, the ministers understood the reason why the first officer was executed”.

This, however, is not understood at all!! It's just like the teacher who punished Mendy, before even telling him the rule that he was punished for! How is that fair?! How could Hashem punish Nadav and Avihu, so harshly without warning them before? Hashem only afterwards told the Kohanim that they aren't allowed to enter the Mishkon while drunk. What is going on?!

The Rebbe answers this question in an incredible way. When one looks very carefully at the words of the Moshol, one sees that the officer who was executed for his misbehavior is called a **בן בית**, which means a member of the king's household, a person whom he trusts very much.

It is this point, which is the key to the answer to the above terribly puzzling question. The reason why Nadav and Avihu were responsible for going into the Mishkon drunk, was because they too were like **בני בית**. They were people who were brought up in the home of Aharon Hakohen, and should have known better! They were such great people, that they should

have understood on their own that Hashem doesn't want the Kohanim to enter the Mishkon under the influence of wine. That is why they were punished!

Take away

And guess what?! The same is true with us! We too are expected to be like **בני בית** of Hashem. We also should involve ourselves so much in Torah and Mitzvos, that we should become considered like trusted members of Hashem's "household"!!!

The way we can achieve this connection with Hashem and His Torah, is by learning a lot of Torah and doing many Mitzvos. Then, we should think about why we are doing them. Think about Moshiach and how we really need and want him to come very soon! Think about how much each and every one of us makes a difference!

When you do this, you will really really care about serving Hashem properly and you will not need to always be told what to do. For example, when you see the garbage is full, you will take it out, even before your mother tells you. You will clean up after yourself right away. Yes! And in general, always look out for people in need of help and do them favors without being asked or told to do them. That is the way to go!!

Following the discussion of the Korbonos in the previous couple Parshios, the Torah then talks about the inauguration of the Mishkon and the untimely passing of Nadav and _____.

There is much discussion regarding why Nadav and Avihu were killed on that fateful day. One of the reasons Rashi brings, is that they entered the Mishkon while _____. The proof, Rashi says, is the fact that immediately after that episode, Hashem told the Kohanim that they should not enter the _____ when drunk.

Rashi then brings a Moshol to further bring out the point. He recounts the story of a king who saw a trusted member of his household hanging out by a specific store. He immediately ordered that he be _____. He then proceeded to tell his officers that they should never be found near that row of stores. They then understood that that was the reason why the minister had been punished.

This Rashi is very very difficult to understand. How could they possibly be punished for doing something wrong, before being given the law that it was prohibited?! That is so unfair! That is like a teacher _____ a boy in class, before telling him that he was not allowed to do what he did!

The Rebbe gives an incredible answer. In Rashi's Moshol, he describes the executed minister as being a member of the king's household. That explains why he was killed despite the fact that he was not warned. Being that he was close to the _____, he should have understood that the king would not be pleased with him being by those stores.

The same is with Nadav and Avihu. Since they were very holy people and close to _____, they should have known better. They should have realized on their own that it is inappropriate to enter the Mishkon while _____.

The lesson for us is, that we too should be "members of Hashem's household". We should hold Yiddishkeit

very close to our hearts and should not need to always be told what to do and what not to do. We should help others before being _____, and we should grab opportunities to do Mitzvos whenever we can.

Good Shabbos!

